

PANDEMİNİN İLK YILINDA
İNSAN SAĞLIĞI
HİZMETLERİNDE
İŞ KAZALARI ve
MESLEK HASTALIKLARI
RAPORU

Gamze Akkus İlgezdi
CHP Genel Başkan Yardımcısı - İstanbul Milletvekili

PANDEMİDE İŞ KAZALARI TÜRKİYE GENELİNDE AZALDI, SAĞLIK HİZMETLERİNDE ARTTI

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye’de 19. ayını geride bırakan covid-19 pandemisi esnasında sağlık çalışanlarının insan hayatını kurtarmak uğruna ne denli çetin bir sınavdan geçtiğini veriler de ortaya koyuyor.

2020’de Türkiye genelinde **iş kazaları** bir önceki yıla göre **yüzde 9** azalırken, insan sağlığı hizmetlerinde **yüzde 37** arttı, **18.840** iş kazası meydana geldi. 2015-2020 yılları arasında meydana gelen toplam **57 bin 439** iş kazasının **yüzde 33’ü** ise pandeminin ilk yılında kayıt altına alındı.

Yine **Geçici İş Göremezlik Ödeneği**ne neden olan hastalık olayı sayısı 2020’de bir önceki yıla göre **yüzde 157** arttı. Toplam **316 bin 381** olay kayıt altına alındı. 2015-2020 yılları arasında sağlık hizmetleri alanında yapılan **723 bin 126** başvurunun **yüzde 44’ü** pandeminin ilk yılında yapıldı.

Ne var ki, tüm bu verilere rağmen Türkiye’de covid-19, meslek hastalığı olarak kabul edilmiyor. İktidarın bu inkarcı tutumu istatistiklere de yansımış durumda.

SGK verilerine göre Pandeminin yıkıcı etkisine rağmen 2020’de insan sağlığı hizmetleri alanında görev yapan yalnızca **119** sağlık çalışanı **meslek hastalığına** yakalanmış. 2020 yılında Türkiye genelindeki tüm iş kollarından toplam **151** sigortalının meslek hastalığına yakalandığını göz önüne alırsak, hastalananların **yüzde 79’u** insan sağlığı hizmetlerinde çalışıyordu.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na bakacak olursak 2020’de meslek hastalığı nedeniyle Türkiye genelinde tüm iş kollarında hayatını kaybeden kişi sayısı **yalnızca 5**. Bu beş **kişiden 4’ü** ise insan sağlığı hizmetlerinde çalışıyordu.

Öte taraftan SGK’ya göre 2015-2019 yılları arasında insan sağlığı hizmetlerinde çalışırken meslek hastalığına yakalanarak ölen herhangi bir sigortalı kaydı yok!

İŞ KAZALARINDA PANDEMİ ETKİSİ

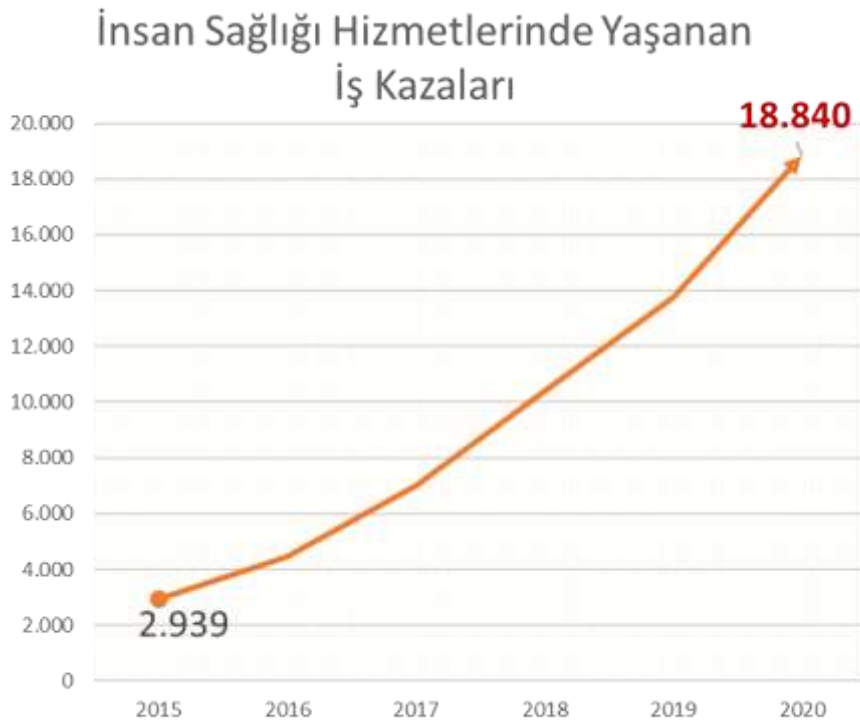
Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre 2019'da Türkiye'de toplam **422 bin 463** iş kazası meydana gelirken, 2020 yılı içerisinde covid-19 kısıtlamaları, sokağa çıkma yasakları, evden çalışma ve esnek mesai gibi unsurların da etkisiyle bu sayı **384 bin 262'ye geriledi**. Başka bir ifadeyle Türkiye'de 2020 yılında meydana gelen iş kazaları bir önceki yıla **yüzde 9** azaldı.

SAĞLIK HİZMETLERİNDE YAŞANAN DİKKAT ÇEKİCİ ARTIŞ

Ancak SGK kayıtları incelendiğinde **insan sağlığı hizmetlerinde yaşanan iş kazalarının** 2020'de bir önceki yıla göre **yüzde 37** arttığı görülüyor.

Buna göre hastane hizmetleri, tıp ve dişçilik ile ilgili uygulama faaliyetleri ve insan sağlığı ile ilgili diğer hizmetler faaliyet kollarında 2019 yılında toplam **13 bin 773** iş kazası meydana gelirken bu sayı 2020 yılında **18 bin 840'a** yükselmiş.

Yıllar bazında inceleyecek olursak 2015'ten 2020'ye artış **yüzde 541**, Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçilen 2018'den sonra ise **yüzde 81** olmuş!

SON 6 YILIN 3'TE 1'İ!

İnsan Sağlığı Hizmetleri alanında 2015-2020 yılları arasında toplam **57 bin 439** iş kazası yaşandı. Bu iş kazalarının **yüzde 33'ü** ise pandeminin ilk yılı olan 2020'de kayıt altına alındı. Bu veri bile sağlık çalışanlarının pandemi koşullarında insanüstü koşullarda büyük bir özveriyle çalıştıklarının kanıtı olarak görülmelidir.

KABUL EDİLMİYEN GERÇEK: MESLEK HASTALIĞI

SGK verilerine göre 2015-2020 yılları arasında İnsan Sağlığı Hizmetleri iş kolunda çalışan sigortalılardan **yalnızca 135'i** meslek hastalığına yakalanmış. 2015'te **2** olan hasta sayısı, 2020'de **119'a** yükselmiş. Meslek hastalığına yakalanan sigortalıların **yüzde 88'ini** 2020 yılında kayıt altına alınanlar oluşturuyor.

Öte taraftan 2020 yılında Türkiye genelindeki tüm iş kollarından toplam **151** sigortalının meslek hastalığına yakalandığını göz önüne alırsak, hastalananların **yüzde 79'u** insan sağlığı hizmetlerinde çalışıyordu.

YALNIZCA 4 SİGORTALI ÖLMÜŞ!

1 Kasım itibariyle **491** sağlık çalışanının pandemi nedeniyle hayatını kaybettiği düşünülürse, hükümetin covid-19'u neden meslek hastalığı olarak kabul etmediği de daha net anlaşılır!

Zira 2015-2019 yılları arasında insan sağlığı hizmetlerinde çalışırken meslek hastalığından dolayı herhangi bir ölüm rapor edilmezken, pandemi koşullarının ortaya çıktığı 2020'de **4 ölüm** kayıt altına alınmış.

Öte taraftan 2020 yılında Türkiye genelinde tüm iş kollarına mensup sigortalılar arasında meslek hastalığından hayatını kaybedenleri **sayısı 5!** Buna göre SGK'nın makyajlı verilerine göre bile pandemide meslek hastalığı nedeniyle hayatını kaybedenlerin **yüzde 80'ini** insan sağlığı hizmetlerinde çalışanlar oluşturuyordu. Ölenler hastane hizmetlerinde görev yapıyordu.

MADALYONUN DİĞER YÜZÜ: GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK ÖDENEĞİ

Bilindiği gibi “Geçici İş Göremezlik Ödeneği”, sosyal sigortacılık bakımından; iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigorta kollarından istirahatli bulunan sigortalıya işten kaldığı günler için Kurumca ödenen parasal yardımı ifade eder. Covid 19 pandemisiyle birlikte insan sağlığı hizmetlerinde çalışanların geçici iş göremezlik ödeneğine başvurularında rekor artış olduğu görülüyor.

BAŞVURU PATLADI

Yıllara göre incelendiğinde 2015 yılında geçici iş göremezlik ödeneğine neden olan hastalık olayı sayısı **59 bin 884** iken Kovid-19 pandemisinin etkisi altında geçen 2020 yılında **yüzde 428** artışla **316 bin 381**'e çıkmış.

2019 yılında bu sayı **123 bin 219**'du. Başka bir ifadeyle sadece son bir yılda Geçici İş Göremezlik Ödeneğine neden olan hastalık olayı sayısında yaşanan artış **yüzde 157** olmuş.

2015-2020 yılları arasında sağlık hizmetleri alanında yapılan **723 bin 126** başvurunun **yüzde 44**'ü pandeminin ilk yılında yapıldı.